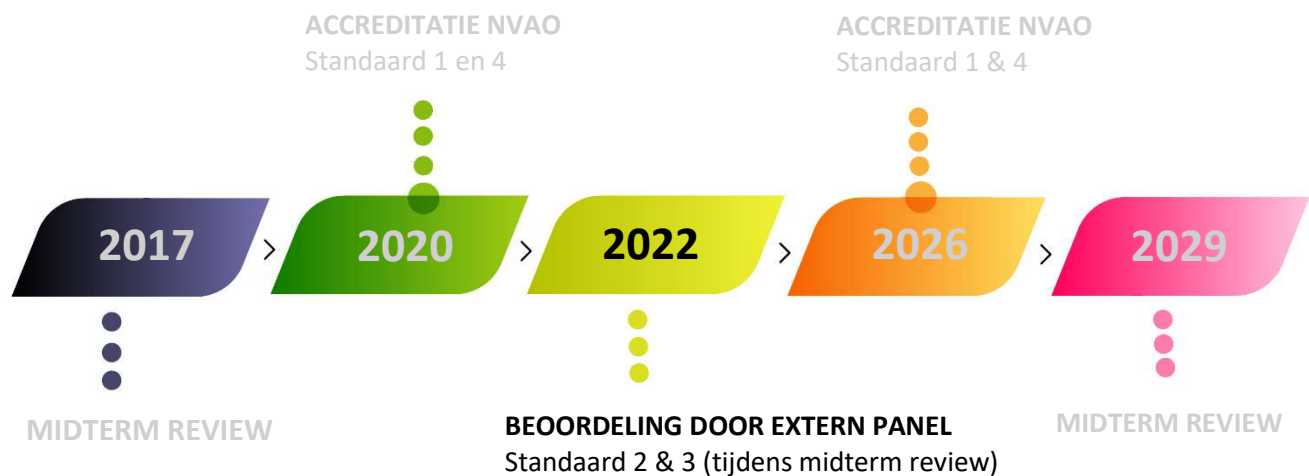

KWALITEITSBEOORDELING 2022

BACHELOROPLEIDING COMMERCIEËLE ECONOMIE

TIJDPAD

CONTEXT

De bacheloropleiding Commerciële Economie (CE) biedt een voltijd- en een deeltijdvariant aan. De varianten hebben standaard 2 en 3 in 2022 laten beoordelen in twee separate midterm reviews door twee verschillende panels. De review van de deeltijdvariant CE was onderdeel van de gezamenlijke midterm review van de vier deeltijdopleidingen in de faculteit Business & Economie. De aanbevelingen van het panel gelden generiek voor alle vier deeltijdopleidingen.

De opleiding heeft ervoor gekozen om de beoordelingen van standaard 2 en 3 door de externe panels van de twee midterm reviews te publiceren¹. In dit document treft u de bevindingen van beide panels. Op de webpagina www.hva.nl/kwaliteit staat meer achtergrondinformatie over het accreditatiestelsel² en het experiment instellingsaccreditatie met lichtere opleidingsaccreditatie.

GESPREKSPARTNERS

De gekozen panelleden voldoen aan de eisen gesteld in *The Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*, zijn onafhankelijk en hebben een onafhankelijkheidsverklaring

¹ Per 1 september 2018 is een experiment gestart dat uitgaat van instellingsaccreditatie met lichtere opleidingsaccreditatie. De HvA is één van de hoger onderwijsinstellingen die deelnemen aan dit experiment. Voor opleidingen die deelnemen, geldt dat de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor behoud van accreditatie alleen de standaarden 1 (Beoogde leerresultaten) en 4 (Gerealiseerde leerresultaten) beoordeelt. Voor de beoordeling van de standaarden 2 (Onderwijsleeromgeving) en 3 (Toetsing) geldt dat de uitkomsten openbaar gemaakt worden zonder betrokkenheid van de NVAO. Hierover moet gepubliceerd worden, wat gebeurt middels dit document op www.hva.nl/kwaliteit. De eisen aan panelsamenstelling voor het openbaar maken in het kader van het experiment zijn gelijk aan de eisen voor de midterm review in de Hogeschool van Amsterdam.

² Zie: https://www.nvao.net/files/attachments/.89/Beoordelingskader_accreditatiestelsel_hoger_onderwijs_Nederland_2018.pdf

ondertekend. Zij zijn zorgvuldig omgegaan met de aangeleverde documenten en gegevens. Het panel CE voltijd bestond uit drie werkveld- en domeindeskundigen, waarvan een als voorzitter van het panel optrad, en een studentlid. Het panel CE deeltijd bestond uit vier werkveld- en domeindeskundigen, een professionele voorzitter van het panel en een studentlid. De panels hebben gesproken met verschillende gesprekspartners, bestaande uit het managementteam, docenten/onderzoekers, lectoren, afstudeercoördinatoren/-begeleiders, studenten, leden van de examen- en toetscommissie, leden van de opleidingscommissie en de curriculumcommissie en vertegenwoordigers van het werkveld (waaronder alumni).

VOORBEREIDING

Ter voorbereiding op de beoordeling van standaard 2 en 3 zijn aantal stappen ondernomen:

1. Beide varianten hebben een zelfevaluatie uitgevoerd en deze in de vorm van een website beschikbaar gemaakt voor het panel.
2. Voor de beoordeling van standaard 2 en 3 van CE voltijd heeft het panel op 31 oktober en 1 november 2022 een visitatie uitgevoerd. Voor de beoordeling van standaard 2 en 3 van CE deeltijd heeft het panel op 28 en 29 september 2022 een visitatie uitgevoerd.
3. Aan het eind van de visitatiedagen hebben de voorzitters van de panels een mondelinge terugkoppeling gegeven.
4. De panels hebben hun definitieve bevindingen in december 2022 in twee separate rapporten³ gedeeld met het opleidingsmanagement.

GESPREKSONDERWERPEN

Naast de NVAO-standaarden is op verzoek van CE voltijd specifiek gesproken over drie ontwikkelvragen, namelijk de invulling van de afstudeervariant Adviesgericht Afstuderen, de studieloopbaanondersteuning bij persoonlijke leerpaden en de vervolgstappen in het onderwijsinnovatieproject Our Next Step. CE deeltijd wilde graag spreken over het nieuwe semester dat gezamenlijk met alle vier deeltijdopleidingen in de faculteit zal worden aangeboden per februari 2023, en over de drie didactische uitgangspunten die voor alle vier leidend zijn in de onderwijsontwikkeling. Waar mogelijk hebben de panels deze thema's geadresseerd en adviezen gegeven.

UITKOMSTEN CE VOLTijd

Het panel heeft op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie zowel standaard 2 als 3 met een voldoende beoordeeld. Het panel heeft onderstaande sterke punten genoemd:

Standaard 2 (Onderwijsleeromgeving):

- Het onderwijsprogramma is goed doordacht en bouwt goed op naar de beoogde leeropbrengsten, van geleid via begeleid naar zelfstandig professional. En het onderwijsprogramma heeft een goede aansluiting bij de passies en talenten van studenten.
- De opleiding zet sterk in op flexibilisering: studenten krijgen meer regie op hun eigen leerpad, zowel in inhoud als in tempo. Studenten lijken helemaal klaar voor meer initiatief op hun eigen ontwikkeling.
- Het aanleren van reflectieve vaardigheden is van grote waarde, daar hebben studenten de rest van hun (professionele) leven wat aan.
- De activiteiten in de eerste 100 dagen van studenten hebben een positieve insteek en zijn belangrijk voor de binding en een succesvolle start van de studie.

³ Navraag over de inhoud van het rapport kan bij de opleiding.

- Er is een nauwe samenwerking tussen de opleiding en het Centre for Market Insights, die van toegevoegde waarde is voor het onderwijs.
- De opleiding heeft de informatie voor zowel studenten als docenten goed vastgelegd, er zijn bijvoorbeeld docenthandleidingen. Dit helpt niet alleen nieuwe docenten, maar komt ook de afstemming in een groot docententeam als van Commerciële Economie ten goede.
- De passie en betrokkenheid van docenten voor de studenten, de opleiding en de onderwijsontwikkeling zijn voelbaar en merkbaar. De opleiding zet sterk in op scholing, certificering en kwalificatie van docenten. Het percentage docenten met een didactische aantekening ligt hoog. Deskundigheid ziet het panel als randvoorwaardelijk om het formatief handelen en de feedbackcultuur te laten werken.
- De gekozen aanpak voor het ontwikkelen en implementeren van het onderwijsinnovatieproject Our Next Step is goed doordacht en lijkt succesvol. Er is een duidelijke visie en structuur neergezet, stakeholders worden actief betrokken, docenten hebben ruimte voor een innovatieve aanpak en experimenteren, medewerkers lijken er energie van te krijgen. Het panel zag in haar voorbereiding het draagvlak onder docenten als aandachtspunt, maar heeft tijdens het locatiebezoek ervaren dat Our Next Step gedragen is. Het panel ziet dat het houden van argumentensessies voor docenten goed werkt en steunt het voornemen van de opleiding om binnenkort ook sessies te organiseren met studenten.

Standaard 3 (Toetsing):

- De pilot 'formatief handelen' is een parel en is exemplarisch voor de mooie werkwijze die de opleiding hanteert in de onderwijsontwikkeling. Er is een goede aanpak met de bouw- en de innovatieteams. Studenten en docenten die deel uitmaken van de pilot, krijgen veel aandacht van de begeleiders van de pilot. Lessen worden geleerd en expertise wordt opgedaan. Ondersteuning wordt geboden.
- Inhoudelijk vindt het panel de stap naar formatief handelen een verstandige keuze.
- De opleiding verlaagt de toetsdruk voor studenten en docenten.
- De examencommissie is goed in positie, en verzorgt goede monitoring van het afstudeerproces.
- Toetsing krijgt veel aandacht van de toetscommissie.

AANBEVELINGEN CE VOLTIJD

Het panel heeft de onderstaande aanbevelingen meegegeven aan de opleiding:

Standaard 2 (Onderwijsleeromgeving):

- Het panel ziet veel pareltjes in de staande opleiding en in het proces van onderwijsontwikkeling. Deze kunnen nog krachtiger worden ingezet en meer zichtbaar worden gemaakt naar alle docenten, naar studenten en naar de Onderwijs Adviesraad.
- Studentebegeleiding zou kunnen transformeren van het geven van sturing naar het bieden van een duidelijke structuur, die studenten helpt om binnen kaders zelf invulling te geven aan hun eigen ontwikkeling en hun eigen leerpad.
- Flexibele leerpaden zijn een logistieke en organisatorische puzzel. Denk na over een systeem om overzicht te behouden op de complete ontwikkeling van studenten en de realisatie van alle leeropbrengsten en skills.
- Laat zien wat de opleiding doet aan diversiteit en inclusiviteit. Practise what you preach. Stem hierover af met studenten en studievereniging MarCo.

- Maak (opnieuw) een afweging over het afstudeerprogramma. Jaar 4 zit mooi in elkaar, maar moet er aan alle verplichte modules het label afstudeerprogramma hangen, vraagt het panel zich af. Als je het goed doet en documenteert, hoeft het geen probleem te vormen. Echter het zal hoe dan ook veel werk opleveren bij het aantonen van het eindniveau van de opleiding, bijvoorbeeld aan een examencommissie of visitatiepanel. Zet het afstudeerprogramma en de rationale erachter, ongeacht welke afwegingen je maakt, consistent en duidelijk neer.

Standaard 3 (Toetsing):

- Ga vooral door met het leren over, scholen op en implementeren van formatief handelen. Wat het panel betreft geeft de opleiding hier voorrang aan.
- Zorg dat alle examinatoren aan kalibreesessies deelnemen. Stuur hier op, bijvoorbeeld door de rol van examinerator nog meer cachet te geven en kalibreren voorwaardelijk te maken.

UITKOMSTEN CE DEELTIJD

Het panel heeft op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie zowel standaard 2 als 3 met een voldoende beoordeeld. Het panel heeft onderstaande sterke punten genoemd:

Standaard 2 (Onderwijsleeromgeving):

- De aandacht voor duurzaamheid is stevig verankerd.
- Er staat een actueel, innovatief en inspirerend onderwijsprogramma. Daarbinnen geeft de opleiding ruimte voor flexibiliteit, voor eigen keuzemogelijkheden van studenten. Het onderwijsprogramma sluit direct aan bij de beroepspraktijk. Studenten maken de transfer tussen wat ze in hun studie leren en wat ze in hun beroepspraktijk toepassen.
- Studenten voelen zich gezien en gehoord. Zij vormen nog jaren na afstuderen een netwerk en ontmoeten elkaar. De opleiding faciliteert dit. Alumni worden betrokken, bijvoorbeeld door het geven van gastlessen.
- De opleiding draagt bij aan persoonlijke en professionele groei van studenten. Studenten en alumni zetten stappen in hun loopbaan, mede dankzij hun studie. Succesfactoren zijn het opbouwen van een netwerk via de studie, het opdoen van relevante kennis en vaardigheden, en het gegroeide vertrouwen in eigen kunnen dankzij reflectie en persoonlijke en professionele ontwikkeling.
- Gedrevenheid, enthousiasme en gezamenlijke energie van het team om met elkaar goed onderwijs neer te zetten voor de deeltijd student is merkbaar. Docenten zijn deskundig en hebben een goede band met en oog voor studenten.
- Het team vertoont veranderbereidheid in de onderwijsontwikkeling en geeft goed vorm aan de eigen professionele ontwikkeling.

Standaard 3 (Toetsing):

- Complimenten aan de examencommissie voor de rolopvatting in de transitie die de opleiding doormaakt, en voor de invulling van die rol. Zij behoudt professionele distantie en is toch goed geïnformeerd over alle ontwikkelingen in de opleiding. De examencommissie stelt daarbij de visie van de opleiding centraal.
- Borging en kalibratie van eindwerken krijgen passende aandacht.

AANBEVELINGEN CE DEELTIJD

Het panel heeft de onderstaande aanbevelingen meegegeven aan de vier deeltijdopleidingen van de faculteit Business & Economie:

Standaard 2 (Onderwijsleeromgeving):

- Het panel ondersteunt dat de opleiding zoekt naar hoe meer ruimte is te creëren in het vormgeven van methoden en technieken om goed antwoord te kunnen blijven geven op de vragen die vanuit de beroepspraktijk worden gesteld. Blijf in die zoektocht de impact/relevantie voor de beroepspraktijk voorop stellen in: (i) het vormgeven van de onderzoeksleerlijn (ii) de vormgeving van de beroepsproducten (iii) de keuze van studenten voor beroepsproducten.
- Het panel valt op dat de opleidingsteams van de vier deeltijdopleidingen in de faculteit ieder hun eigen sterke punten hebben, en ziet als kans dat de opleidingen gebruik zouden kunnen maken van elkaars sterke punten: de precisie van Finance & Control, de communicatieve vaardigheden van Commerciële Economie en de inzichten in organisatie en motivatie van Bedrijfskunde en HRM.

Standaard 3 (Toetsing):

Het panel heeft geen aanbevelingen geformuleerd bij standaard 3.

VERVOLG

Beide varianten hebben de gesprekken met de panels gewaardeerd. Van de bevindingen en aanbevelingen van het panel is de opleiding een groot aantal aspecten al aan het oppakken. De aanbevelingen worden gebruikt bij de verdere ontwikkeling van de deeltijdvariant en zullen een belangrijke rol gaan spelen bij het verder expliceren van de kaders van de onderwijsinnovatie die in uitvoering is bij de voltijdvariant.